

ΜΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΗΡΩΩΝ

ΟΙ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΟΙ

(Ίστορία γραμμένη από τὸν ἕγγονο τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη, Φὸν Κολοκοτρώνη).

ΣΤΑ περασμένα φύλλα διηγήθηκα ἀρχετὰ χαρακτηριστικὰ ἐπεισόδια ἀπὸ τῆς ζωῆς τῶν ἀρματολῶν τῶν προεπαναστατικῶν χρόνων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν συγκεντρωθεῖ γύρω ἀπὸ τοὺς Κολοκοτρωναίους. Σήμερα συνεχίζουμε :

Μιά μέρα, οἱ Κολοκοτρωναῖοι, μαζί με τοὺς συντρόφους τῶν, πῆγαν στὴν ἐκκλησία πὸν ἦταν ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ τους καὶ μπήκαν μέσα γιὰ ν' ἀκούσουν τὴ λειτουργία. Ἐξώφρα ὅμως τοὺς ἤθελε μίσημα πὸς οἱ Τούρκους εἶχαν πάρει γιὰ ὁδηγούς τὸν ραγιάδε καὶ βιάδιζαν ἐναντίον τῶν.

Ἐνοεῖται ὅτι οἱ αὐτοὶ ταραχτήρες ἀπ' τὴ διαστροφή αὐτῆ εἶδαν καὶ ὁ παπὰς δέξασθε τὴ λειτουργία. Ἀλλὰ ὁ ἐξηντὸντατος Θεοδοράκης δὲν ἔχασε τὴν ψυχραμία του καὶ βουχίσθη με τὴ βροντῶδη του φωνῆ:

— Παπά, διάβασε τὰ ρόγιαμα, γιατί ὁ Χριστὸς θὰ κάνει σημεῖα τὸ θάμα του!

Κι' εἰπαι, γυρίζοντας στοὺς ἄλλους ἀρματολοὺς, πρόσθεσε :

— Κάμετε, βρε, τὸ σταυρὸ σας καὶ γυθίτε ἄστερα εἰάνο τους, νὰ μᾶλλον νὰ μᾶς χαλᾶν ἄλλοτε τὴ λειτουργία!...

— Ἀπάνω στοὺς μουστάτες! φώναζαν τότε οἱ αὐτοὶ μαζί οἱ ἀρματολοὶ καὶ ἀφοῦ σταυροκοπήθηκαν, πετάχτηκαν ἔξω.

Μόλις ἀλλάχτηκαν ἢ πρῶτες ντονεζιές, ὁ Νικητὴς καὶ ὁ Ἀποστόλης Κολοκοτρώνης, γιὰ τοὺς ὁποῖους θὰ μιλήσουμε παρακάτω καὶ οἱ ὅποιοι ἦσαν τότε νεαροὶ, ἐβγαλαν τὰ σταθὰ τους καὶ ὄρισαν με ἄγριους ἀλαλαγμοὺς κατὰ τῶν Τούρκων.

Ἀμέσως τοὺς ἀκολούθησαν καὶ οἱ ἄλλοι ἀρματολοὶ με φόβηθ' βοὴ καὶ μέσα σὲ μισὴ ὥρα ἐφρασαν σὲ ἀταχτὴ φυγῇ τοὺς ἐχθρούς, στοὺς ὁποῖους εἶχαν ἐμπνεῖσει πανικὸ καὶ τὴς φρονεὲς τῶν.

Σχετικὰ με τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ, εἶνε καὶ τὸ ἀκόλουθὸ κλέφτικὸ τραγούδι :

Λάμπει ὁ ἥλιος στὰ θονά, λάμπει καὶ στὰ λαγκάδια,
λάμπει καὶ στ' Ἀρκουδόρεμα, στὸ ἔργο Λιμνοβίσι,
ὄπουν' οἱ κλέφτες οἱ πολλοί, οἱ Κολοκοτρωναῖοι.
Φοροῦν τὰ πόσια τὰ χρυσά, τὴς ἀσημοκουμπούρες,
τὴς πέντ' ἀράδες τὰ κουμιά στὰ τυριτοσαπαράκια,
πὸνουν τὰ δαμασκιά σπαθιά, τ' ἄλλαθεντα νουφενία,
τὰ γιαγαγάνια τὰ μπηχτὰ πὸν σάζουν ὄλο αἶμα,
πὸνουν καρδιά τὸν λιονταριῶ, πὸνουν ἀητοῦ τὸ μᾶτι,
ὄπου δὲν καταδέχονται στὴ γῆς γιὰ νὰ
(πατήσουν.)
Καβάλλα πᾶν στὴν ἐκκλησία, καβάλλα
(προσκυνᾶνε,
καβάλλα τὸ σταυρὸ φιλοῦν καὶ τοῦ παπ-
(πᾶ τὸ χέρι.)
Σεπέξεφραν ἀπ' τ' ἄτια τους καὶ μπή-
(καν ἕνας-ἕνας,
γιὰ δέξ πὸς λάμπ' ἢ ἐκκλησία, πὸς
(λάμπουν τὰ στασιδιά!)
Μ' ἀπάνω στὸν λευτορρηγιὰ πὸν λέγον
(τὸ Βαγγέλιο,
τοὺς πλάκωσεν ἢ παγαριά, Τούρκοι με
(τοὺς ραγιάδες.)
Κι' ὁ Θεοδοράκης φώναξε κι' ὁ Θεοδω-
(ράκης λέει :
— Ποῦστε τ' ἀνίμια μου τὰ δύο, Νι-
(κήτα κι' Ἀποστόλη :
Γιὰ πεταχτήτε κι' ἔφρασα νὰ κάμω
(τὸ σταυρὸ μου !
Κι' εἰσὺ, παπᾶ, νὰ μὴ σκιαχτῆς γιατί
(εἶνε ἁμαρτία,
ἐγὼ θὲ νάβρω μιὰ στιγμή καὶ πάλι
(θὰ γυρίσω.)
Πρὶν νὰ τελειώσ' ἢ λειτουργία τσακι-
(σανε τοὺς Τούρκους.)

Ἡ λέξις ἐπὶ οἱ σι, πὸν ἀναφέρεται παραπάνω στὸ τραγούδι, σημαίνει κερπαλάδα καὶ ἔννοεῖ ἕνα μικρὸ μαντήλι πὸν φοροῦσαν τότε οἱ ἀρματολοὶ. Τόλγαν κι' αὐτὸ τὸ κεφάλι τους ἔξω ἀπὸ τὸ φέρι καὶ τὴς ἄκρες του, πὸν ἦσαν χρυσοκεντημένους με ἀπούλες, τὴς ἄφιναν νὰ πέτουν ἐπάνω στὴν πλάτη. Ἡ ἀρχαῖα χρῆσις τοῦ κεφαλοδέματος αὐτοῦ ἦταν νὰ στήθων σὲ μικρὰ χιμαῖα καὶ νὰ τὸ χρησιμοποιοῦν στὸν καιρὸ τοῦ πολέμου γιὰ τὸ δέσιμο πληγῶν. Οἱ Τούρκοι φο-

ροῦσαν γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ λαχούρια, τὰ ὁποῖα ὀνόμαζαν «ταραμπουλοῦζια».

«Τυριτοσαπαράκια» ἐλέγοντο ἢ ταινίες, τὰ σερβίτια πὸν φοροῦσαν οἱ ἀρματολοὶ στὸ γάλεα καὶ πὸν τὰ ἔβλεπαν μόνο με τρυφία, δηλαδή με σίμα χρυσὸ ἢ ἀσημένιο, ἀντὶ κλοστῆς.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἔσπερ' ἀπ' τὸ ἠρωϊκὸ συμβᾶν πὸν διηγήθηκαμε παραπάνω, οἱ Τούρκοι ἐσυνθηκολόγησαν με τοὺς Κολοκοτρωναίους καὶ οἱ ἀρματολοὶ ἔμειναν γιὰ κάμποσο καιρὸ ἤσυχτοι.

Ἀπὸ τότε μάλιστα ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ἔλαβε ἀπὸ τοὺς Τούρκους τὸ ἐπὶ ὄνομο «απατριάρχη», βασιλεῖα καὶ κέρδισε τὸν θαυμασμὸ ὄλων.

Σὲ προηγούμενο φύλλο ἐγράφουμε πὸς ὅταν ὁ Βελλὴ πασὰς ἐκήριξε τοὺς ἀρματολοὺς ἐπέτὸ νόμιον, αὐτοὶ χωρίστηκαν σὲ διάφορες διᾶδες καὶ ἀποφάσισαν νὰ φύγουν, ἀλλ' οἱ περισσότεροὶ τοὺς κατεστράφησαν στὸ δρόμο. Ἀς τοὺς παρακολοῦθήσουμε τώρα ἕναν-ἕναν.

Τὸ περιφρῶμα ἐμ' αὐτὸ μ' α (ἢ καταστροφή) τῶν Κολοκοτρωναίων ἄρχισε ἀπὸ τὸν Γιωργακῆ Κολοκοτρώνη, πρωτοξάδερφο τῶν Θεοδοράκη, ὁ ὁποῖος εἶχε κινήσει μαζί με τέσσερους ἄλλους Κολοκοτρωναίους καὶ μερικὸν ὀπαδὸς του, καβάλλα γιὰ τὴ Μάνη.

Ἐνὼ ὅμως ἐπράξατο νὰ περάσουν ἀπὸ τὴ θῆσι Σαλατινέω, πὸν βροίκεται στὸ δρόμο Τριπόλεως—Καριταίνης, κοντὰ στὸ Γεφύρι τοῦ Μαμαριά, περνακωθήθηκαν, κατόπιν ἐνέδρας, ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ σκοτώθηκαν.

Ὁ Γιωργακῆς αὐτὸς ἦταν περιφρῶμος ἴππεως καὶ εἶχε τὴν ἐκπότη, ἐνὼ ἐκάλπεσε πάνο στ' ἄλογὸ του, νὰ οἰχθῆ τὸ σπαθὶ πὸν εἶχε κρεμασμένον με χρυσὴ ἀλυσίδα ἀπ' τὴ ζώνη του καὶ νὰ κόβη ἀνθρώπινα κεφάλια!

Τέτοιους γυμνασμένους καβαλλάρηδες, ὀνομαζομένους «ἀτλήδες», ἔφερε μαζί του καὶ ὁ πρῶτος πασὰς πὸν ἐστάλη κατὰ τῆς Πελοποννήσου, μετὰ τὴν ἐκρηξῆ τῆς Ἐπαναστάσεως.

Μὲ τοὺς ἀτλήδες αὐτοὺς ἤθελε κάποτε σὲ σύγκρουσι καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κολοκοτρώνης. Ἰδοὺ πὸς συνέβη τὸ σχετικὸ περιστατικὸ :

Ὁ Γέρος ἦταν τότε στρατοπεδεύμενος μαζί με τοὺς συντρόφους του στὸ βουνὸ πὸν εἶνε πάνο ἀπ' τὸ χωριὸ τῆς Τριπόλεως, Ἀγιοργίτικα. Ἦταν στενωχορμημένος γιὰτὶ ἔβλεπε ἀπροθυμία μετὰ τὸ ὀπαδῶν του καὶ γιὰ νὰ τοὺς μεταδόσῃ θάρρος, ἀποφάσισε νὰ καταφύγῃ σ' ἕνα στρατήγημα.

Μιά μέρα λοιπὸν ξιπῆσε μελαγχολικός καὶ δὲν ἔδειχνε διάθεσι νὰ μιλήσῃ.

— Τί ἔχεις, Γέρο ; τὸν ρώτησε ὁ Πλαπούτας, πλησιάζόντας του με τοὺς ἄλλους. Κάπως στενωχορμὸ σὲ βλέπω. Γιατί; Δόξα τῷ Θεῷ, καὶ καλὰ εἴμαστε καὶ ἀρκετοὶ μαζογῆμας δὴ γιὰ νὰ βαρῆσουμε τὸν Τούρκους. Ἐ, τί λέτε καὶ εἶς; πρόσθεσε ὁ Πλαπούτας, γυρίζοντας στοὺς ἄλλους.

— Τὸ ξέρω πὸς εἶν' οἱ αὐτοὺς παλληκαράδες, ἀπάντησε ὁ Γέρος χαμογελόντας. Εἶδα ὅμως ἕνα ὄνειρο καὶ δὲν ξέρω πὸς νὰ τὸ ξηγήσω. Ὀνειρεῖντκα πὸς ἤθελε μιὰ πεντάμορφη, πὸν ἔκαμε σὸν ἥλιος καὶ εἶχε ἔξέλεκα τὰ μαλλιά της καὶ μοῦ εἶπε : «—Γέρο, αἶψο τὴ νύχτα νὰ κατεβῆτε ἀπ' τὸ βουνὸ στὸν κάμπο, νὰ κάμετε μιὰ «γρόνα» (χαντάκι) καὶ τὸ πρῶι νὰ μπήτε μέσα καὶ νὰ πολεμήστε. Θάμαι κι' ἐγὼ μαζί σας καὶ θὰ κησῆτε. Τί πάει νὰ πῆ αὐτὸ ; Δὲν μποροῦ νὰ καταλάβω...»

— Δόξα σοι ὁ Θεός ! φώναξε μ' ἐνθουσιασμὸ ὁ Πλαπούτας καὶ ἔκαμε τὸ σταυρὸ του. Ἡ πεντάμορφη, Γέρο, ἦταν ἢ Παναγιὰ καὶ ὄ,τι σοῦ εἶπε κλέπει νὰ τὸ κάμεις.

— Λές, Δημητρώκη, νὰ γίνῃ ἔτσι ; Τότε πρέπει, με τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ κατεβῶ κι' ὁ ἴδιος μαζί σας. Λοιπὸν, παιδιά, ἀπόψε πὸν εἶνε Παρασκευὴ πρέπει νὰ νηστεύουμε, τὴ νύχτα νὰ σκάψουμε τὴ γρόνα, νὰ μπῶμε μέσα καὶ τὸ πρῶι νὰ χυθῶμε νὰ τοὺς φράμε τοὺς παλιομουστάτες!...

Οἱ σύντροφοὶ του, σὸν ὀκουσαν πλαστὸ ὄνειρο τοῦ Θεοδοράκη καὶ πληροφροῦθησαν ὅτι θὰ κατέβαινε μαζί τους καὶ ὁ ἴδιος —ἐνὼ ὄς τότε περιοριζόταν νὰ τοὺς δὴν διαταγῆς ἀπὸ μακρὰν με

Ὁ Πλαπούτας

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

(Από τὰ ξένα σατυρικά φθλλα)

Μεταξύ φιλενάδων :
'Η Π ρ ω τ η.—Νά ξέρη τάχα ο Κάρολος πώς έχω μεγάλη ποικιλία ;
'Η Δ ε υ τ ε ρ η.—Σέ ζήτησε απ' τόν πατέρα σου ;
'Η Π ρ ω τ η.—Ναί !
'Η Δ ε υ τ ε ρ η.—Τότε τό... Ξέρει...

Πρό ετών, ζούσε σέ μιὰ επαρχία τής Αγγλίας ένας άνθρωπος, ο οποίος είχε τρία άγόρια και πέντ-ξή παχύτες θυγατέρες. 'Όταν δέ τόν ρωτούσαν πόσα παιδιά έχει, απαντούσε :

—'Έχω τρία άγόρια και πέντ-ξή χιλιάδες... οκάδες κοριτσία !...

Μεταξύ φίλων :
— Πιστεύεις στην μετεμψύχωση ;
— 'Όχι... 'Εσύ ;
— Πιστεύω σ' αυτή άδυστάτως.
— Τότε λοιπόν τί ήσουν πριν ;
— 'Ημιον γιάδαρος !
— Πότε ;
— 'Όταν σου δάνεισα εκείνα τὰ 500 φράγκα !...

Στό έστιατόριο :
Γ κ α ρ σ ο ν.—Θέλετε τίποτε άλλο, κύριε ;

Π ε λ ά τ η ς.— Πήγαινε, σέ παρακαλώ, νά μου φέρης ένα μπαλάντ νά διαμερίσω αυτό τό... μπαριέτι !

—'Από τώρα θά καθήσεις στό τραπέζι ; Μά ή ώρα μόλις είνε τέσσερες.

—Και νά σημειώσης, φίλε μου, ότι αυτή είνε ή τετάρτη φορά πού τρώω.
—'Ελα δά !

—Βέβαια. Και ξέρεις γιατί ; 'Ο γιατρός μου μου είπε νά μην καπνίζω παρά ένα τσιγάρο μετά τό φαγητό. Κι' έγω λοιπόν τρώω... όχτώ φορές τήν ημέρα !

'Ο δόκτωρ εργάζεται στό σπουδαστήριο του και είνε άφοσιωμένος στην εργασία του. 'Εξάφνου μπαίνει ταραγμένη ή υπέρτατα.

'Υ π η ρ έ τ ρ ι α.—Κύριε, ένας λιποθύτης μήτρε στό σπίτι μας.

Δ ο κ τ ω ρ (άφησημένα, χωρίς δέ σηκώση τό κεφάλι του).—Πές του, ότι δέν ευκαίωδ !...

τή θρονόδη του φωνή—ένθουσιάστηκαν και άνωτομονόσαν νά κατέβουν στόν κάμπο.

Κατά τό θράδυ ο Γέρος κάλεσε τους καπετανάγιους και τους είπε :

—'Επειδή θά κατέβω κ' ο ίδιος κάτω, πρέπει ο Πλαπούτας νά μείνη εδώ. Κι' επειδή θάρθουμε στά χέρια με τους Τούρκους, άν έγω τύχη νά σκοτωθώ, νά κάμτε άρχηγό σας τόν Πλαπούτα !...

Πραγματικά, ο Κολοκοτρώνης άλοούθησε τή νύχτα τους δικούς του, έπέβλεψε στό σκάφημο του χαντακιού και τό πρωί μπήκε μέσα σ' αυτό, μαζί με τους άνδρες του.

Κατόπιν έπακολούθησε ή περίφημη και ήρωική μάχη τής εγράνας, κατά τήν όποία ο 'Ελληνας πολέμαχος σάν λιοντάρια και τών Τούρκων ίππέων, τους όποιους κατατρόπωσαν.

Πολλοί από τους Κολοκοτρωναίους μετά τήν έπιτυχία του άγώνος δωδαιόναν ότι κατά τή διάρακία τής μάχης έβλεπαν τήν Παναγία και τους έδινε άδιάκοπα θάρρος.

Γιά τόν θάνατο του Γιωργακλή Κολοκοτρώνη σώζεται τό ακόλουθο τραγούδι :

'Ο Γιωργακλής με τ' άτι του δέν συλλογιέται θράχους,
στούς κάμπος μοιάει άστραγή, δελφίνοι στό ποτάμια.
Κοντά στό Σαολεϊβάδο δώδ' από τό γερύνη
άκουσε πού τόν φώναζε νεράϊδα από τό θράχο :
—'Γέρσε πίσω, Γιωργακλή, τί σούνηνε καρτέρι.
— Νεράϊδα, τώρα κίνησα, ντρέπομαι νά γυρίσω !...
Και στό καρτέρι όίχτηκε με τό σπαθί στό χέρι.
Ταύς σφαιρούς και πέρας σφαιρώνας τό μουστάκι,
μά έκει τόν εσημάδεψε ένας ποίτα κρυμμένος
και τ' άτι του χλιμίντρισε κ' έπεσε στοματομένο.
'Ο Γιωργακλής στά γόντα άκόμα πολεμάει,
μά τό τσακιστή τό σπαθί, τούσκασε τό νουφεμί
κι' έκόπη και τού Γιωργακλή τ' άδραχτι τής ζωής
(του...)

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΚΕΣ : Τό Ε' μέρος τής μονογραφίας γιά τούς Κολοκοτρωναίους.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

'Η πιο μικρόσωμη γυναίκα του κόσμου είνε μιὰ 'Ολλανδέζ όνομαζόμενη Παυλίνα φόν Μπέργκεν, ήλικίας 18 έτών, ή όποία έχει ήθος... 20 πόντον και ζυγίζει... τρεις οκάδες !...

—Στή Νότιο 'Αμερική υπάρχει μιὰ κατηγορία μαρμηγγιών, τά όποία μπορούν νά σκάσουν ύπόγειως μήκους μέχρι τριών λευθών !...

—'Ενας ξένος άνθρωπολόγος ύποστηρίζει ότι μεταξή δέκα άνδρών, οι έφτά έχουν τό ένα μάτι δυνατώτερο από τ' άλλο.

—'Ο συνθέτης τής «Καβαλλερία Ρουστικάνα Μασκάν κέρδισε από τίς παραστάσεις του κλασσικού πειά αυτού έργου του μιού έκατομμύριο φράγκων μέσα σέ δύο χρόνια !

—Στή Κορέα ο άγαμος άντρας θεωρείται πάντοτε ύποδεέστερος ένός παντρεμένου, όσοδήποτε κ' άν είνε πιο ήλικιωμένος ο πρώτος απ' τό δεύτερο.

—Κατά τό 15ο αιώνα πολλές έδρες του Πανεπιστημίου τής Σαλαμάγκας στην 'Ισπανία κατέγοντο από γυναίκες καθηγήτριες.

—'Ο 'Αραβς άγατούν πρώτα τό έλογό τους, έπειτα τό δπλο τους, κατόπιν τόν πρωτότοκο γιό τους και τελευταία τή σούγκρά τους.

—'Ο Κινέζος, όταν συναντά ένα φίλο του, πάνει τό χέρι τό... δικό του και όχι τό φίλου του.

—'Έχει παρατηρηθεί ότι ο έλέφας, περισσότερο απ' όλα τ' άλλα ζώα, φοβάται τόν ποντικό.

—Κάθε ρολόι χτυπάει μέσα σ' ένα χρόνο 157.680.000 φορές.

—'Η Σάρα Μπερνάρ προτού παρουσιαστεί πού του κοινού στό δρώμα του Σαίξπηρ 'Αντώνιος και Κλεοπάτρας έκαμε 500 δοκιμές !

—Σύμφωνα με μιὰ στατιστική, ο Γάλλος τρών ό καθένας έτησίως 549 οκάδες ψωμιού και 127 οκάδες κρέατος και πίνουν 90 οκάδες κρασιού και 15 μπύρας.

—'Ο Γλάδστον έκανε τόσο δοκιμές χειρονομίες, ώστε, καθώς παρατηρήσε τους ιστορικούς του, θά μπορούσε νά διακρίνη ως τραγικούς ήθοσιούς.

—'Ο μισός καφές απ' όσον εοδεύεται σ' όλον τόν κόσμο, προέρχεται από τή Βραζιλία.

—Τό νά πίνη κανείς άκρατο κρασί έθωρείτο από τους άρχαίους 'Ελληνας και Ρωμαίους άσφαρο έθιμο.

—Κάποιοι 'Ιταλοί έφευξε τελευταία ένα νέο είδος ματογυαλιών, με τά όποια μπορεί κανείς νά ιδή και μέσα στό σκοτάδι.

—Στό Μαρόκο ή νόφη πού τής τελετής του γάμου ύποχρεούται νά δώρη τό πρόσωπό της αστρονομικόν και τά χέρια και τά πόδια τής κίτρινα.

—'Έχει παρατηρηθεί ότι ο περισσότερο από τους εγκληματίας είνε άγαμοι.

—'Η χολέρα λέγεται ότι προήλθε από τήν κατάραχη χαλασμένου ρυθίου εκ μέρους των δουλοφάγων λαών τής 'Ασίας.

—Τό έλιγο καταβάλλεται από τό κρού γοργώτερα από κάθε άλλο ζώο.

—Στή Σκωτία άφίνοντ τά παιδιά ξυπόλητα μέχρις ότου κλείσουν τά δώδεκα χρόνια τους.

—Στή φυλή Ματαβελέ τής 'Αφρικής ο πατέρας, όταν γεννιούνται τά παιδιά του, αναγκάζεται νά... τ' άγοράση από τόν πεθερό του, άλλως θεωρούνται ιδιοκτησία του τελευταίου.

—Τό σωμα του μεγάλου δραματούγου τής Νορβηγίας 'Ερικου 'Ιψεν ήταν στό άπάνω μέρος όγκάδες, ενώ στό κάτω αντίθετος ήταν λεπτό.

—Σύμφωνα με μιὰ στατιστική, επί 1000 άνδρών, οι 332 παντρεύονται γυναίκες νεώτερες τόν, οι 579 τής ίδιας ήλικίας μ' αυτούς και οι 89 μεγαλύτερες τόν.

—Στήν Περούα τό κόμημο τών μαλλιών είνε σημείο πένθους.

—'Έχει παρατηρηθεί ότι ο κακογιοι έχου μεγάλη αυτιά.

—Τά περισσότερα έλιγα έχει ή 'Αργεντινή, τά περισσότερα πρόβατα ή Αυστραλία και τά περισσότερα γουρουνία ή Σερβία.

—'Ο διάσημος 'Αγγλος ήθοσιός 'Ιρβινγκ κατά τά τελευταία δέκα χρόνια τής ζωής του είχε εισόδημα 15.000 στερλίνας έτησίως.

—'Η Βενεδεκτινή, τό γνωστό ήδύποτο, άνεκαλλήθη στη Νορμανδία από καλογέρους του τάγματος του άγίου Βενεδέκτου κατά τό 1510.

—'Υπολογίζεται ότι από τή Δαμασκό άναχωρούν κάθε χρόνο γιά τό προσώνημα τής Μεκκας 50.000 προσωνήματα.

—'Η τριζής της κεφαλής του άνθρώπου μέσα σ' ένα μήνα αυξάνουν κατά 12 πόντους.

—'Από τούς διασημώτερος προέδρους τών 'Ηνωμένων Πολιτειών ο Λίνκολν ήταν γεωργός, ο Τζόνσον και ο Φίλιμο ράφτηδες, ο Βάσιγκτον μηχανικός, ο Γκράντ ενσωσέψης, ο Κλάιβελαντ γραφεύς και τέσσερες άλλοι δασκάλοι.

